

# Wat met vervallen en onverkochte geneesmiddelen?

Men mag geneesmiddelen niet als gewoon afval beschouwen. Ze kunnen immers net zo schadelijk zijn voor de natuur als voor de mens en vereisen dus onze bijzondere aandacht.

## Medicijnen teruggebracht door patiënten

Om ervoor te zorgen dat medicijnen niet in de natuur of in handen van onervaren mensen terecht komen, worden de patiënten aangemoedigd om hun vervallen of nutteloze medicijnen terug te brengen naar de apotheek.

### Wist u dit?

Volgens het KB van 21 januari 2009 heeft het apotheekteam de VERPLICHTING om de teruggebrachte medicijnen aan te nemen, ongeacht van waar ze komen. Deze verplichting is echter alleen van toepassing als dit geneesmiddel zonder de verpakking en zonder bijsluiter wordt teruggegeven.

Producten die geen geneesmiddelen zijn, moeten niet door de apotheker worden teruggenomen: chemische producten, cosmetica, voedingssupplementen of babyvoeding... Deze moeten naar het containerpark worden gebracht of weggegooid met het huishoudelijk (rest)afval.



### Wist u dit?

De taken en kosten van elke betrokken partij zijn welomschreven door de zes betrokken beroepsorganisaties: APB, OPHACO, NVGV, pharma.be, FeBelGen en BACHI.



WIE?	TAAK?	KOSTEN?
Apothekers	De gele 'Pharma Box'-inzamelboxen vullen met vervallen of ongebruikte medicijnen, teruggebracht en correct gesorteerd door patiënten.	De boxen bestellen en aankopen bij de groothandel (€ 1,39 + 21% btw per doos). U neemt de kosten van de tijdelijke opslag in de apotheek ten laste en geeft advies aan patiënten voor een correcte sortering.
Groothandel	De inzameling, tijdelijke opslag en transport van de boxen.	Ze dragen de kosten voor de verwijdering, de bewaring en het transport van medicijnen van de apotheek naar hun distributiecentra.
Bedrijven	Zij zorgen voor de verbranding van de vervallen en ongebruikte geneesmiddelen.	Ze dekken de rest van de kosten van de boxen en de verbrandingskosten (inclusief transport naar de verbrandingsovens). Deze kosten worden verdeeld over de farmaceutische bedrijven op basis van het aantal geneesmiddelen dat in het voorafgaande jaar op de markt werd verkocht.
Van Gansewinkel	De vernietiging van de inzamelboxen met vervallen en ongebruikte geneesmiddelen door verbranding.	/

Soms kunnen er vragen rijzen over verschillende producten die door de patiënten worden teruggebracht.

<b>Diergeneeskundige producten = geneesmiddelen</b>	Aparte inzamelbox.
<b>Homeopathische producten</b>	Aparte inzamelbox. (De producenten van deze geneesmiddelen dragen eveneens bij tot de financiering van de inzameling van de in de apotheek verkochte en vervallen en ongebruikte geneesmiddelen).
<b>Verdovende middelen (enkel deze die worden teruggebracht door de patiënten)</b>	Aparte inzamelbox.
<b>Naalden en spuiten</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Voorgevulde spuit (inclusief naald)</b> -&gt; Aparte inzamelbox.</li> <li>• <b>Apart te injecteren producten</b> -&gt; Aparte inzamelbox.</li> <li>• <b>Lege spuiten</b> -&gt; De patiënt moet ze samen met zijn restafval weggooiden.</li> <li>• <b>Naalden</b> -&gt; Moeten in een hiervoor bedoelde naaldenbox worden gestopt (wordt verkocht in de apotheek). Wanneer de injectie door een verpleegkundige of een arts gebeurt, moeten zij de gebruikte spuiten en naalden meenemen.</li> </ul>
<b>Stalen teruggebracht door patiënten of artsen</b>	Aparte inzamelbox.
<b>Magistrale bereidingen teruggebracht door patiënten</b>	Een uitzondering > een inzamelbox voor vervallen of ongebruikte geneesmiddelen kan ook magistrale bereidingen bevatten, maar die mogen slechts maximaal van 5% van de totale inhoud van de box bedragen. Om te voorkomen dat deze toegestane drempel wordt overschreden, hebben de apothekers de mogelijkheid om ze op eigen kosten te elimineren door een gespecialiseerd bedrijf in te schakelen.

### 📦 Vervallen medicijnen uit de apotheekvoorraad

Vervallen medicijnen uit de apotheekvoorraad kunnen:

- ➔ **Omgewisseld** worden met de vertegenwoordigers van de farmabedrijven.
- ➔ **Teruggestuurd** naar de fabrikanten via de groothandel.
- ➔ **Vernietigd** via de Dienst Geneesmiddelenonderzoek mits het formulier correct is ingevuld.

### Wist u dit?

Er worden lokale verzamelrondes opgezet door de lokale beroepsverenigingen om regelmatig producten op te halen die niet worden ondersteund door het bovengenoemde selectieve inzamelsysteem.

Deze verzameling betreft: verdovende middelen of vervallen grondstoffen en vertrouwelijke documenten waarvan de wettelijke bewaartermijn is overschreden.

### Deze verzameling betreft:

- ➔ **de verdovende middelen** of vervallen grondstoffen.
- ➔ **de vertrouwelijke documenten** waarvan de wettelijke bewaartermijn is overschreden.

### 📦 De verdovende middelen

De apotheker-titularis kan gebruik maken van een gecentraliseerde inzameling. Om dit te doen, moet hij:

- ➔ De producten afleveren in een gesloten verpakking voor centralisatie via de lokale bonden.
- ➔ Een inventaris opmaken in drie exemplaren, bevattende: een kwalitatieve en kwantitatieve beschrijving van de producten; het adres en, in voorkomend geval, het machtigingsnummer van de apotheek.

### 📦 De vervallen of ongebruikte medicijnen teruggebracht voor humanitaire doeleinden

Ongebruikte (zelfs vervallen) geneesmiddelen die door patiënten zijn teruggebracht, mogen niet opnieuw in de distributie terechtkomen, ook niet voor humanitaire doeleinden.

De apotheker, die verantwoordelijk is voor de juiste aflevering van geneesmiddelen, kan immers namelijk niet weten of de producten goed zijn bewaard.

Bovendien wordt de aflevering van vervallen geneesmiddelen zwaar gestraft door de reglementen van Volksgezondheid. Het is een strafrechtelijke regeling die kan leiden tot boetes of zelfs gevangenisstraf.

Céline Quitelier

#### Bronnen:

- <https://pharma.be/nl/projects/goed-gebruik-van-geneesmiddelen/vervallen-en-ongebruikte-geneesmiddelen.html>
- <https://www.apb.be/nl/corp/De-Algemene-Pharmaceutische-Bond/Actualiteit/nieuws/Pages/Vervallen-en-ongebruikte-geneesmiddelen.aspx>
- <https://www.apotheek.be/nieuws/breng-uw-vervallen-ongebruikte-geneesmiddelen-terug-naar-de-apotheek-0>